

απόψεις

Κράτος - Διεθνείς Φοροφυγάδες: 0 - 1

Τους τελευταίους μήνες, η ζωή μας έχει γεμίσει με λίστες. Όχι λίστες για ψώνια, ούτε λίστες με υπενθυμίσεις. Αλλά, με τη λίστα εμβασμάτων Ελλήνων στο εξωτερικό, τη λίστα «Λαγκάρντ», τη λίστα των καταθέσεων στο Λικτενστάιν, τη λίστα ακινήτων στο Λονδίνο, τη λίστα των υπεράκτιων εταιρειών που κατέχουν ακίνητα στην Ελλάδα, τη λίστα των υπεράκτιων εταιρειών σε φορολογικούς παραδείσους κ.ά.

Η «λίστομανία» δεν συνιστά μόνο ελληνικό φαινόμενο. Αντίθετα, η παρακολούθηση της ροής του χρήματος στα πλαίσια της παγκοσμιοποιημένης, χωρίς σύνορα και οικονομικούς ή νομοθετικούς περιορισμούς στην κίνηση κεφαλαίων, οικονομίας απασχολεί ιδιαίτερα όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και τα υπόλοιπα κράτη με ανεπτυγμένες ή αναπτυσσόμενες οικονομίες.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προωθεί μηχανισμό παρακολούθησης των ενεργειών των κρατών-μελών στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής. Ειδικότερα, οργανώνει «πλατφόρμα χρηστής διακυβέρνησης» στον φορολογικό τομέα, η οποία θα απαρτίζεται από έναν εκπρόσωπο της φορολογικής αρχής κάθε κράτους-μέλους και τουλάχιστον δεκαπέντε εκπροσώπους μη κυβερνητικών φορέων. Η πρώτη συνεδρίαση της "πλατφόρμας» ορίστηκε για τις 10.6.2013.

Ο Ο.Ο.Σ.Α. καταβάλλει εντατικές προσπάθειες για την εκπόνηση κατασκευών και τον προσδιορισμό μεθόδων ελέγχου υπεράκτιων εταιρειών που έχουν συσταθεί μόνο για φορολογικούς σκοπούς. Κοπιάζει για την συστηματοποίηση κριτηρίων εντοπισμού της πραγματικής διοίκησης της επιχείρησης, ώστε να περιορισθεί το παγκόσμιο φαινόμενο μεταφοράς σε εταιρείες-σφραγίδες κερδών από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας, χωρίς φορολογική επιβάρυνση.

Επιμέρους κράτη επιχειρούν με διάφορους νόμιμους τρόπους τον περιορισμό της φοροδιαφυγής, όπως η κατάρτιση διακρατικών συμβάσεων (βλ. ενδεικτικά την από 5.8.2011 διμερή Σύμβαση Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας -Ελβετίας, για φορολογική συνεργασία). Επιχειρούν και με τρόπους αμφίβολης νομιμότητας ή πάντως αμφίβολης δικαιοσύνης, όπως η «αγορά» λιστών με ονόματα καταθετών σε αλλοδαπές τράπεζες να εντοπίσουν φοροδιαφεύγουσα εκτός της κυριαρχίας τους ύλης και να επιβάλλουν σε αυτή τους αναλογούντες φόρους (βλ. ενδεικτικά, περιπτώσεις Γαλλίας, Ιταλίας, Γερμανίας, οι οποίες αγόρασαν καταλόγους με ονόματα πολιτών τους - καταθετών σε τράπεζες εκτός των συνόρων τους).

Τέλος, στην Ελλάδα έχουν διευρυνθεί τα πεδία στα οποία η φορολογική ελεγκτική αρχή δύναται, χωρίς δικαστικές εγγυήσεις, να παραβιάσει το ατομικό δικαίωμα στο απόρρητο των συναλλαγών και των τραπεζικών καταθέσεων, προκειμένου να περιορισθεί η φοροδιαφυγή. Το "περιουσιολόγιο" εξαγγέλλεται, συζητείται, μελετάται και τελικώς αναμένεται. Η προσπάθεια εντοπισμού φοροδιαφεύγουσας ύλης μοιάζει να έχει μετατεθεί από τον έλεγχο της επιχειρηματικής δραστηριότητας και ιδίως από τον έλεγχο της παραγωγικής δράσης των εταιρειών, στον έλεγχο του "πλούτου" των φυσικών προσώπων, "πλούτος" ο οποίος διακινείται μέσα από διεθνή κανάλια και ο οποίος δεν προκύπτει από φορολογηθείσα ή νόμιμα απαλλαχθείσα στη χώρα ύλη.

Τί καταδεικνύουν όλα τα ανωτέρω;

Καταδεικνύουν την έστω και καθυστερημένη αντίδραση των οργανωμένων κρατών στην απελευθερωμένη ροή κεφαλαίων, η οποία χρησιμοποιήσε κατά τα τελευταία χρόνια ποικίλους μηχανισμούς φοροαποφυγής. Άλλοι από τους μηχανισμούς αυτούς ήταν επιτηδευμένοι, με ισχυρά μέτρα προφύλαξης και άλλοι απολύτως απλοϊκοί, βασισμένοι στην αισιόδοξη σκέψη ότι οι οικείες κινήσεις δεν θα εξακριβωθούν ευχερώς, λόγω ακριβώς του μεγάλου όγκου διεθνών συναλλαγών και τα ανεπαρκή κρατικά αντανακλαστικά. Πολλές, από τις κινήσεις αυτές ήταν και είναι απολύτως νόμιμες. Βασίζονται σε έναν ευφυή φορολογικό σχεδιασμό και συνιστούν νόμιμες μεθόδους διεθνούς φορολογικού σχεδιασμού για την ελαχιστοποίηση φορολογικού βάρους. Πολλές, όμως, για να μην πούμε πάμπολλες από τις κινήσεις αυτές παραβιάζουν τις φορολογικές υποχρεώσεις των φορολογικών κατοίκων είτε της Ελλάδος, είτε οιασδήποτε άλλης κυριαρχικής έννομης τάξης. Οι τελευταίες αυτές, αντίθετες στην εσωτερική νομοθεσία των επιμέρους κρατών, κινήσεις δημιουργούν γενικότερα στα κράτη και ειδικότερα στη χώρα μας πρόβλημα δημοσιονομικής επιβίωσης. Αυτές, λοιπόν, τις κινήσεις πρέπει να αντιμετωπίσει η φορολογική μας διοίκηση, προκειμένου να διευρύνει αποτελεσματικά τη φορολογική βάση.

Όμως, η φοροδιαφυγή που πραγματώνεται με τη χρησιμοποίηση των ωφελημάτων από την ελεύθερη ροή κεφαλαίων δεν αντιμετωπίζεται αποτελεσματικά με τον μπαμπούλα της «λιστολογίας», όταν μάλιστα ο υφιστάμενος ελεγκτικός μηχανισμός δεν επαρκεί να επεξεργαστεί σε εύλογο χρόνο το περιεχόμενό τους, ενώ η επεξεργασία τους προκαλεί ούτως ή άλλως ουσιαστικές πληγές στο κράτος δικαίου και στα ατομικά δικαιώματα, ιδίως της ελεύθερης ανάπτυξης της οικονομικής προσωπικότητας, του απορρήτου, της ιδιοκτησίας κ.ά.

Η αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής που πλέον αναπτύσσεται σε διεθνές περιβάλλον προαπαιτεί την επιμόρφωση, τον εξοπλισμό και κυρίως την εξωστρέφεια του ελεγκτικού μηχανισμού.

Προαπαιτεί ακόμη, την ουσιαστική συστράτευση της χώρας τόσο στην ευρωπαϊκή προσπάθεια, όσο και στην προσπάθεια του Ο.Ο.Σ.Α. Με άλλα λόγια προαπαιτεί τον εκσυγχρονισμό της κρατικής μηχανής και την ουσιαστική διακρατική της συνεργασία.

Άλλως, για μια φορά ακόμη, με ξύλινα σπαθιά θα προσπαθούμε να αντικρούσουμε επιθέσεις εξελιγμένων πυραυλικών συστημάτων.

Μέχρι στιγμής, στο ματς Κράτος - Διεθνείς Φοροφυγάδες, το σκορ είναι 0 - 1, υπέρ των φοροφυγάδων.

Ασπασία Μάλλιου